

7.10.2003

Nro 78

Oikeusministeriö

PL 25

00023 VALTIONEUVOSTO

00023 VALTIONEUVOSTO

9. 10. 2002

Oel 32, 41, 2002

OM 028:00/2002

Law

Lausuntopyyntönne 21.7.2003, OM 32/41/2002

LAUSUNTO

Oheisena Helsingin kihlakunnan syyttäjänviraston lausunto työryhmän osamietinnöstä "Ihmiskauppa, paritus ja prostituutio" (Oikeusministeriön työryhmämietintöjä 2003:5). Lausunnon on laatinut kihlakunnansyyttäjä Marja Pirinen.

Johtava kihlakunnansyyttäjä

Heikki Poukka

LIITE

Kihlakunnansyyttäjä Marja Pirisen laatima lausunto 6.10.2003

LAUSUNTO

6.10.2003

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Viite: Työryhmän osamietintö "Ihmiskauppa, paritus ja prostituutio"
(Oikeusministeriön työryhmämietintö 2003:5)

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 21.7.2003 OM 32/41/2002

Asia: Helsingin kihlakunnan syyttäjänviraston lausunto

Esityksessä on ehdotettu rikoslakia, pakkokeinolakia ja järjestyslakia muutettavaksi niin, että mahdollisuudet torjua ihmiskauppaa, paritusta ja prostituutiota parantuisivat. Muutokset ovat tarpeellisia ja perusteltuja ottaen huomioon esityksessä mainitut Suomen kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpaneminen ja kansalliset muutostarpeet.

Lainmuutostarpeet huomioon ottaen on selkeää säätää erillinen ihmiskauppaa koskeva rangaistussäännös. Ehdotetut uudet säännökset ihmiskaupasta ja törkeästä ihmiskaupasta samoin kuin törkeää paritusta koskeva uusi rangaistussäännös ovat tärkeitä ja asianmukaisia. Ehdotettu pakkokeinolain muuttaminen on myös välttämätöntä, jotta telekuuntelu olisi mahdollista, jos kysymyksessä on ihmiskauppa tai törkeä ihmiskauppa taikka törkeä paritus, jossa tavoitellaan erityisen suurta hyötyä ja rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti tai jossa rikoksen kohteena on kahdeksaatoista vuotta nuorempi lapsi taikka jos toiselle aiheutetaan esimerkiksi erityisen tuntuva kärsimystä. On välttämätöntä, että vakavimpien ihmiskauppa- ja paritusrikoksien selvittämiseksi poliisilla on mahdollisuus käyttää riittäviä telepakkokeinoja.

Prostituutiota koskevan markkinoinnin kriminalisointi on oikea muutos samoin kuin lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä koskevan puitepäätösehdotuksen edellyttämät muutokset paritusta koskevaan rangaistussäännökseen.

Ehdotettuun seksuaalipalvelujen ostamisen kriminalisointiin liittyy sekä haittavaikutuksia että hyötyjä. Yhtenä merkittävänä haittavaikutuksena voidaan painottaa sitä, että mainittu kriminalisointi voi

johtaa paritusrikollisuuden selvitysmahdollisuuksien vähenemiseen, koska seksuaalipalvelujen ostajat eivät olisi halukkaita paljastamaan tietojaan heidän toimintansa rangaistavuuden vuoksi. Esityksessä on painotettu sitä, että ihmiskaupan, törkeän ihmiskaupan ja törkeän parituksen esitutkinnassa voitaisiin käyttää telekuuntelua ja se lisäisi ihmiskauppa- ja paritusrikollisuuden selvittämismahdollisuuksia. Lisäksi on todettu, että telekuuntelua koskeva muutosehdotus johtaisi siihen, että ostajilta saaduilla tiedoilla ei enää olisi entistä merkitystä ihmiskaupan ja törkeän parituksen esitutkinnassa käytävissä olevan telekuuntelun vuoksi. Telekuuntelu ei kuitenkaan ole mahdollista parituksen esitutkinnassa. Eräänä haittapuolena on esitetty, että ostamisen kriminalisoinnin myötä prostituoitujen sosiaalinen asema huonontuisi entisestään.

Esityksessä on laajasti kerrottu erityisen painavia syitä seksuaalipalvelujen ostamisen kriminalisoinnin tueksi. Olisi toivottavaa, että esitetyt haittavaikutukset eivät olisi niin ilmeisiä, että kriminalisoinnista voisi aiheutua enemmän haittaa kuin hyötyä. Hyödyistä ja haitoista ei kuitenkaan voida esittää tarkkoja ennusteita, kuten eriävän mielipiteen 1 esittäneetkin Jukka Lindstedt, Jaakko Halttunen ja Ulla Lahtinen ovat todenneet. Heidän esittämällään tavalla voidaan realistisesti arvioida, että rangaistusäännös ei poista kokonaan seksuaalipalvelujen ostoa ja paritusta maastamme. He ovat myös todenneet, että seksuaalipalvelujen ostamista rikoksena tutkittaisiin käytännössä lähinnä vakavamman, ihmiskauppa- ja paritusrikollisuuden yhteydessä huomioon ottaen rikoksen selvittämisen vaikeus ja resurssikysymykset. Virasto katsoo, että eriävässä mielipiteessä 1 esitetyt seikat ovat perusteltuja ja yhtyy Lindstedtin, Halttusen ja Lahtisen esittämään eriävään mielipiteeseen, jonka mukaan seksuaalipalvelujen ostamista ei tule kriminalisoida. Kriminalisoinnin tarve ei ole ilmeinen ja kriminalisointiin saattaa liittyä selviä haittoja. Jos kuitenkin tästä huolimatta katsotaan, että seksuaalipalvelujen ostamisen kriminalisointi olisi tarpeen, viraston mielestä Lindstedtin, Halttusen ja Lahtisen ehdottama toissijainen ratkaisu on myös perusteltu.

Viraston mielestä seksuaalipalvelujen myymistä ei tulisi kriminalisoida, kuten Halttunen ja Lahtinen ovat eriävässä mielipiteessä 2 esittäneet. Tältä osin viitataan esityksessä mainittuihin prostituution kriminalisointiin liittyviin merkittäviin ongelmiin. Järjestylain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua seksuaalipalvelujen maksullisen tarjoamisen rangaistavuutta voidaan pitää riittävänä toimenpiteenä sen suojatessa yleistä järjestystä työryhmän enemmistön näkemyksen mukaisesti.

Esityksessä kerrotusta syystä on tarpeen muuttaa seksuaalipalvelujen ostamista nuorelta koskevaa rangaistussäännöstä niin, että enimmäisrangaistus korotetaan kuudesta kuukaudesta yhteen vuoteen vankeutta.

Esityksen vaikutuksina on todettu ehdotettujen uusien säännösten tehokkaan valvonnan edellyttävän arviolta 20 uuden poliisiviran perustamista ja täyttämistä. Lisäksi on todettu, että ehdotukset eivät aiheuttaisi sinänsä tarvetta lisätä syyttäjälaitoksen virkoja, vaikka

uusi säännöskokonaisuus vaikuttaa laitoksen työmäärään. Tämän asian osalta virasto on eri mieltä ja katsoo, että arvioitu 20 uuden poliisiviran perustaminen ja täyttäminen vaikuttaa syyttäjälaitoksen työmäärään niin paljon, että lisäresurssit ovat tarpeen myös syyttäjälaitoksessa. Siihen nähden, että suurin resurssitarve poliisilla olisi Helsingissä, on arvioitavissa, että Helsinkiin tarvitaan jopa kaksi uutta syyttäjänvirkaa.

Kihlakunnansyyttäjä

Marja Pirinen